

К О Н С П Е К Т

за държавен изпит на студентите
от специалност „Клинична логопедия”
ОКС „Магистър”

1. Диагностика и логопедична терапия при невродегенеративни заболявания. Специфична симптоматика на езиковата и говорната патология. Екипен подход.
2. Езикова и речева патология при лица с прогресираща афазия и прогресираща дизартрия.
3. Логопедична терапия на езикови и речеви нарушения при пациенти с мултиплена склероза.
4. Логопедична терапия на езикови и речеви нарушения при пациенти с деменции.
5. Подходи за логопедична терапия на езикови и речеви нарушения при пациенти с болест на Паркинсон.
6. Невропсихологични синдроми на отклоняващо се поведение в детска възраст. Метод на синдромен психологичен анализ на дефицитите в психично развитие.
7. Анализ на невропсихологичните синдроми на функционална несформираност (недоразвитие) – челни отдели, лява темпорална област, транскортикални взаимодействия, дясна хемисфера.
8. Анализ на невропсихологичните синдроми на дефицитарност – дисгенетичен синдром, атипично развитие.
9. Невропсихологична симптоматика при нарушения на езиковото развитие и в случаите на дислексия на развитието.

10. Алексии и аграфии при възрастни. Изграждане и взаимоотношения между звуковата и писмената реч.
11. Придобити нарушения на четенето - алексии. Видове алексии. Клинични прояви. Анатомични корелати и невропсихологични механизми.
12. Алексии при нарушена езикова преработка (централни) алексии. Клинични прояви. Анатомични корелати и невропсихологични механизми.
13. Писане и аграфии при възрастни - диагностика. Дейности осигуряващи процеса на писането.
14. Придобити нарушения на писането – аграфии. Видове аграфии. Клинични прояви. Анатомични корелати и невропсихологични механизми.
15. Лингвистични (централни) аграфии. Клинични прояви. Анатомични корелати и невропсихологичен механизъм.
16. Невропсихологично изследване на четенето и писането.
17. Видове функционални нарушения на гласа. Разпространение на гласовите разстройства сред населението и в специални популации.
18. Процеси на гласово производство в норма. Функционални нарушения на гласа. Терапия на гласовите нарушения при вентрикуларна дисфония.
19. Психогенни нарушения на гласа. Клинична картина. Терапия на функционална афония и функционална дисфония.
20. Характеристика на речевата и неречевата симптоматика на дисфагия. Диагноза и диференциално диагноза. Комуникация при пациенти с дисфагия.
21. Нарушения на гласа при деца със загуба на слуха. Ролята на логопеда в превенцията на гласовите нарушения.
22. Диференциална диагностика на речева и езикова патология - цел, задачи и основни критерии на диференциалната диагностика.

23. Особености в процеса на обследване при деца с различна речева патология. Анализ и интерпретиране на данните. Поставяне на диагноза.
24. Диференциална диагностика на специфични артикулационни нарушения с: говорна апраксия, специфични фонологични нарушения, дискретна дизартрия.
25. Диференциална диагностика при безречеви деца - основни критерии.
26. Диференциална диагноза при афазия, подходи и специфични фактори.
27. Ранна комплексна превенция. Ролята на рисковите фактори в ранните етапи на онтогенезата, предпоставка за развитието на речеви нарушения, интелектуални нарушения и нарушения на висшите психични функции.
28. Характеристики на диференциалната диагноза на говорните нарушения.
29. Асоциирани характеристики на аутизма – сензорни и перцептивни разстройства, дефицит на когнитивните навици, дефицит на преработка на социално значима информация, съпътстващи разстройства (епилепсия, УИ).
30. Диагностика и диференциална диагностика на детския аутизъм. Синдром на Аспергер и синдром на Рет. Проблеми на ранната диагностика.
31. Диагностика и групи детски аутизъм според нарушените равнища на емоционална регулация – симптоматика на групите.
32. Етапи и методи на логопедична терапия при аутизъм.
33. Теоретичните основи на комуникацията в клиничната практика. Същност и функция.
34. Клинично мислене. Формиране на клинично мислене на говорния терапевт.
35. Роля на логопеда в терапевтичния процес. Комуникация и конфликти при работа в клиничния екип.

36. Обучение на пациенти. Етапи. Програма за обучение. Подпомагане на социалната адаптация при пациенти с езиково-говорни нарушения.

Литература:

1. Атанасова. Ан. Диагностика и оценка на разстройства от аутистичния спектър. УИ „Св. Кл. Охридски“ 2018.
2. Боянова, В. От симптома към диагнозата в логопедичната практика. Университетско издателство НБУ. 2012
3. Василева, Н. Детска невропсихология. Университетско издателство "Св. Климент Охридски", С., 2018.
4. Велева-Горанова, С., Нели Василева, Хр. Недев, Възстановяване на речта след инсулт. Глава от книга "Възстановяване след инсулт", ISBN:978-954-9883-54-1, ИК Булхерба, София, 2011.
5. Делева., Е. (2020). Оромоторна логопедична терапия: Теоритични аспекти и практическо приложение, Стено.
6. Жеков, Ж., Термини и понятия в специалната педагогика, ШУ „Еп. К. Преславски“. Шумен. 2011.
7. Иванова, К. Формиране на графомоторни умения при деца с езиков дефицит в предучилищна и начална училищна възраст. Терапевтични насоки, Шумен, 2020
8. Карагъзов, И., Жеков. Ж. Основни проблеми на логопедията. ШУ „Еп. К. Преславски“. Шумен. 2011.
9. Мавлов Л. “Фундаментална неврология”, София, Изд. “Б. Стаменов”, 2000 г.
10. Матанова, В. Аутизъм. София., (2007)
11. Милиев, Д., Горанова, Е. Логопедия, част II, УИ „Неофит Рилски“ Благоевград. 2008.
12. Неврология. Учебник за студенти по медицина, под редакцията на акад.проф. Иван Миланов, ДМН, чл.кол. проф. Лъчезар Трайков, дмн, Медицина и физкултура, София, 2016.
13. Орлова О. С. Нарушения гласа. М., 2008.
14. Пазарджиклиев, Д. Хирургични аспекти на говорната рехабилитация на ларингектомираните, «Контекст», Пловдив 2009.
15. Райчев, Р., М. Райчева, М. Рашева и др. Детска невропсихология, С., 2012.
16. Симонска, М. (2013). Комуникативни нарушения при неврологични увреди в детска възраст. Благоевград: Бон.
17. Шишков Р., Хр. Кожухаров Психиатрия учебник за медицински сестри и акушерки и студенти в медицинските колежи, Изд.МУ“Проф.д-р П.Стоянов“, Варна 2020.
18. Ценова. Ц. Комуникативни нарушения в детска възраст. Радар Принт, София 2001
19. Ценова, Ц. Основи на логопедията. София: СУ „Св. Климент Охридски“, 2008
20. Ценова Цв. Логопедия. Описание, диагностика и терапия на комуникативните нарушения, 2009.
21. Ценова, Цв. Говорна терапия, ПАЛ, 2011.

22. Ценова, Ц. Логопедия - описание, диагностика и терапия на комуникативните нарушения, София: ДиМак. 2012.
23. Georgieva, D. A clinical training model for students: intensive treatment of stuttering using prolonged speech , CoDAS 2018: . (Co-author/s: Stoilova R.).
24. Georgieva, D. Synchronizing international guidelines for university student training in stuttering: the Bulgarian evidence-based practice perspective , Proceeding of the Third International Conference on Stuttering 2018: . (Co-author/s: Simonska M., Stoilova R.).
25. K. O. St. Louis, D. Georgieva et al. (2010). Cluttering chapter in “Psychology of Stereotypes” book (accepted for publication in English).
26. Leonard, R., Kendall, K. (2013). Dysphagia Assessment and Treatment Planning: A Team Approach, Third Ed., Plural Publishing, Inc.
27. Shipley, K., & McAfee, J. (2016). Assessment in Speech-Language Pathology: A Resource Manual, 5th ed., Boston: Cengage Learning.
28. Vasileva, N. The dynamic maturation process of the brain structures, visual system and their connections to the structures of the prefrontal cortex in the period 4-6 years of age. Chapter in "Prefrontal Cortex", International Monograph, ed. by A. Starcevic & B. Filipovic , ISSN (print):, ISSN (online):, InTechOpen , London, Ref.
29. Vasileva, Neli Cvetanova, and Jivko Dimitrov Jekov. "Dynamics of Praxis Functions in the Context of Maturation of the Parietal and Frontal Brain Regions in the Period 4-6 Years of Age." *Cerebral and Cerebellar Cortex–Interaction and Dynamics in Health and Disease*. IntechOpen, 2020.